

Пиперка КУРТОВСКА КАПИЈА – технологија на одгледување

При одгледувањето на пиперката куртовска капија како на отворено така и во заштитен простор во текот на вегетацијата има потреба од низа на мерки со цел да се овозможи нормален развој и растење на пиперката. Копањето и прашењето на младите растенија се изведува после вкоренувањето или 15-20 дена после расадувањето. Целта е разровкување на горниот или површински слој, овозможување на подобар тоplotен или воздушен режим, уништување плевели. Се препорачува и машинска обработка но предходно редовите треба да бидат прецизно одредени.

Наша препорака е при одгледувањето на куртовската капија, да се организира производството исклучиво врз база на однапред склучени договори со преработувачките капацитети.

Најчесто употребувани сорти се: Куртовската капија, Паланечко чудо, Амфора, Слоново уво. Но препорачана **пракса треба да биде** да сортата ја одбере сопственикот на преработувачкиот капацитет во зависност од типот на производството (сушење, киселење, ајвар,...)

Една од мерките при одгледувањето е **наводнувањето**. Повекето од производителите права огромни грешки во начинот или одредувањето на времето на наводнување. Досегашна пракса е без предходно извршена анализа на водата, а најчесто наводнувањето е по бразди и капков систем. Препорака е доколку постојат можности да се изведува преку капка. Со закаснување на наводнувањето или пак прекумерното наводнување тука состојбата е доста лоша во развојот на растението а покасно и самиот

принос и квалитет.

После обилните виежи на подрачјето се забележани доста големи штетикаде што некои од растенијата или пак површини целосно пропаднаа. Таму каде наводнувањето се изведува преку капков систем, се регулира и влажноста, а се употребуваат и гуврива за прихранување. Многу битно е да напомниме да наводнувањето се врши во раните утрински часови или касно навечер бидејќи дневните температури се многу високи и доагајќи на водата во допир со кореновиот врат се создаваат услови за појава на паразитски заболувања.

Нормалниот развој на пипетката во Струмичкиот регион е тесно поврзан со климатскиот фактор т.е. разликата помеѓу дневните високи температури и нокните ниски температури, тоа растенијата тешко го поднесуваат доаѓа до неправилен развој кај листовите и цветовите и покасно таквите растенија не се во состојба нормално да плодоносат.

Губрењето во пракса се спроведува без анализа на почвата. Обично се додава арско ѓубруво пред есенското орање, пред сеидба минерални ѓубрива NPK, и прихранување со калиум и калциум. **Препорачуваме** количината на минералните ѓубрива се одредува врз база на потребите и содржината на хранливи материи со после извршената анализа на почвата.

Прихранувањето е многу важна агротехничка мерка. Потребни се барем две прихранувања, а за принос од над 35 тони/ха потребно е и трето прихранување. Првото се изведува околу 20 дена по расадувањето со азотно ѓубриво на пр. KAN, околу 250-300 кг/ха. второто на 20 дена после првото со комбинирани ѓубрива NPK, со 200кг/ха KAN и 200кг/ха 10-30-20 или 15-15-15. Ако има потреба од трето прихранување тогаш се оди како во предходното прихранување.

Заштитата најчесто во досегашната пракса производителите се базираат на досегашни искуства каде што настануваат големи штети, но таму каде производителите бараат заштитата да биде под надзор на стручно лице резултатите се видливи. Советниците од Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството на Р.М. (АПРЗ), секојпат стојат на располагање на производителите за консултации, совети и помош при решавањето на некои од проблемите на теренот. Се препорачува да средствата за заштита на пиперката да се користат кога условите во средината се погодни за развој и појава на болести и штетници. За болестите пред се препорачуваме да се користи незаразена почва и вода, додека кај вирусите најдобро после појавата на векторите на вируси (вошки,цикади, трипси) да се изврши третирање со контактни инсектициди.

Најчести болести на пиперката во Струмичкиот регион, се полегнување на расадот (*Rhizostonia solani*, *Pythium sp.*), пламеница на пиперката (*Phytophthora capsici*), вертицилиозното венеење (*Verticillium albo-atrum*), вирус на мозаикот на краставицата (CMV) вирус на мозикот на тутунот (TMV).

Најважни штетници на пиперката, се лисните вошки (*Myzus persicae*, *Aphis gossypii*), лисните совици (*Mamestra brassicae*, *M. oleraceae*) белокрылка, трипс, и т.н.